

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2025-09-15

Diarienummer:
SCN-2025-00363

Handläggare:
Helene Löwgren

Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 – föreningen Hjälp Till Behövandes stödverksamhet

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** för år 2026 bevilja föreningen Hjälp Till Behövandes stödverksamhet i Uppsala verksamhetsbidrag med 543 763 kronor samt,
2. **att** avslå ansökan om verksamhetsbidrag för tre år

Ärendet

Föreningen Hjälp Till Behövandes stödverksamhet ansöker om ett treårigt bidrag om totalt 2 536 000 kr. För år 2026 söker föreningen 821 000 kr. Verksamhetsåret 2025 beviljades föreningen bidrag för stödverksamheten med 530 500 kr.

Föreningen Hjälp till Behövandes uppsökande sociala arbete står på tre ben: förebyggande, uppsökande och uppföljande verksamhet vars syfte är att fånga upp och hjälpa utsatta EU-medborgare, främst kvinnor och barn tillbaka till ett liv fritt från våld, tvång och olika former av exploatering.

Sedan flera år tillbaka samarbetar Stödverksamheten med socialtjänst och polismyndigheten i Uppsala i något som kallas Uppsala EU-samverkan. Syftet med samverkan är att nå ut till EU-medborgare i gatumiljö samt personer som befinner sig i prostitution/sexuell exploatering för att kunna hjälpa utsatta, informera om rättigheter och skyldigheter samt identifiera både brottsutsatta och gärningspersoner.

Uppsala EU-samverkan har sedan starten varit en stödjande verksamhet som riktat sig mot EU-medborgare som vistas i Uppsala kommun. Målgruppen har över tid förändrats utifrån vilka behov som har upptäckts.

Förvaltningen föreslår att föreningen Hjälp Till Behövandes Stödverksamhet i Uppsala beviljas bidrag för år 2026 bevilja med 543 763 kr.

Beredning

Ärendet har beretts inom Stab SCF tillsammans med berörda enheter inom förvaltningen.

Föredragning

Föreningslivets verksamheter kompletterar den verksamhet nämnden bedriver inom det sociala området.

Ändamål för socialnämndens verksamhetsbidrag

Ändamålet med socialnämndens verksamhetsbidrag är att stödja verksamheter som undanröjer risker för social utsatthet, bidrar till och möjliggör människors inneboende styrkor, främjar egenmakt samt leder till förbättrad folkhälsa. Stärkande, främjande och förebyggande insatser för människor och grupper som behöver stöd och hjälp utifrån sin sociala situation är i fokus.

Vilka kan söka

Socialnämnden fördelar bidrag främst till ideella föreningar. Med föreningar avses främst ideella organisationer och allmännyttiga föreningar. Bidrag kan i undantagsfall ges till stiftelser (icke vinstdrivande) samt ekonomiska föreningar. Nämndens bidrag är selektiva och prioriteringar i bidragshanteringen görs också utifrån kommunens mål och budget, nämndens årliga verksamhetsplan, andra kommunala styrdokument samt avsatt budgetutrymme.

Nämndens krav

- Föreningens verksamhet ska främja grupper och individer med behov av stöd och hjälp utifrån sin sociala situation, där beskriven verksamhet innebär kvalificerat stöd till dessa målgrupper.
- Föreningens verksamhet ska aktivt bidra till och verka för att minska förtryck och våld i samhället, öka engagemang i sociala frågor, påverka grupper och individer att bli integrerade och accepterade i samhället samt verka, för en förbättrad folkhälsa.
- Föreningens verksamhet ska vara till nytta inom nämndens verksamhetsområde och komplettera eller stärka nämndens egen verksamhet.
- Föreningens verksamhet ska harmoniera med nämndens mål och inriktningsdokument.
- Föreningen ska innan bedömning av fortsatt stöd inkomma med en delårs/helårsredovisning av hur stödet använts.

Bedömningskriterier

Bedömning görs utifrån idé, mål och syfte, metod för genomförande samt förväntade effekter. Ansökan bedöms också utifrån hur väl verksamheten svarar mot gällande anvisning om utlyst bidrag.

Vidare bedöms om

- bidragets storlek är rimligt i förhållande till förväntad effekt
- verksamheten har ett innovationsperspektiv
- utrymme finns inom ekonomisk ram.

Hur väl föreningen arbetar med

- tillgänglighet för alla
- likabehandling
- jämställdhet
- inflytande
- delaktighet
- egenmakt
- integration
- mångfald
- barns rättigheter och uppfyllande av barnkonventionen (där det är aktuellt).

Föreningen Hjälp Till Behövandes ansökan

Föreningen Hjälp Till Behövandes Stödverksamhet i Uppsala söker bidrag med 821 000 kr. för år 2026.

I ansökan beskrivs att efter sju års arbete, med start 2014 med utsatta EU-medborgare i gatumiljö, har Stödverksamheten i Uppsala sedan fortsatt från 2020 att arbeta på ett flertal sätt. Fokus i arbetet har varit personer utsatta för människohandel och människoexploatering, där de primära målgrupperna är kvinnor och barn under 18 år. Vidare beskrivs att insatserna förutsätter individuell anpassning som kräver rörlighet, flexibilitet och samarbete med utsatta.

I ansökan beskrivs att de människor som de har träffat har de bistått med olika typer av hjälpsatser som besök hos sjukvård, rådgivning, kontakt med jurist, domstolsärende, transport samt samtalsstöd. Vidare beskrivs att under senare tid har flera kvinnor som befunnit sig i sexuell exploatering kontaktat Stödverksamheten då de varit utsatta för brott eller befunnit sig i osäkra situationer.

Dessa personer har uppgett att Stödverksamheten varit deras trygga kontakt i Sverige trots att de tidigare haft kontakt med polis och/eller socialtjänst. I ansökan beskrivs att många av de personer som Stödverksamheten träffar har saknat förtroende för myndigheter, men vågat kontakta Stödverksamheten. Samverkan med Stödverksamheten i Uppsala och andra frivilligorganisationer har därför varit av stor betydelse vid en första kontakt och för fortsatt förtroendeskapande arbete.

Under åren har Stödverksamheten bistått som kontaktperson vid rättegångar, hjälpt polis, målsägandebiträde och åklagare med kontakt med den utsatta då personen befunnit sig i hemlandet.

Delårsuppföljning

Det förebyggande arbetet sker genom informationsspridning till de särskilt utsatta för sexuell- och arbetskraftsexploatering samt tvångstiggeri. Det uppsökande arbetet

utförs vid behov i samarbete med socialtjänst, polis och regionkoordinator för att möta personer som befinner sig i sexuell exploatering, personer utsatta för arbetskraftsexploatering och utsatta EU-medborgare i gatumiljö. Ett uppsökande arbete pågår ständigt genom annonser på nätet samt ett brett kontaktnät.

Det uppföljande arbetet ser olika ut beroende av behov. Det kan vara en koppling till hjälp i hemlandet, fakturor som ska betalas eller svenska medborgare som är rådlösa i hur de ska agera när de möter EU-medborgare som ber om pengar.

Av 96 sexannonser i Uppsala som Stödverksamheten gjort uppsök på från januari till juli 2025, har 43 svarat och av dessa har vi fysiskt träffat 12 personer. Några av dem är återkommande kontakter. Detta innebär en svarsfrekvens vid uppsök på 45 %. De fysiska mötena har inte skett i samband med insatser mot sexköpare.

Sedan mitten av december 2023 och fram till idag har flera ukrainska/rysktalande kvinnor identifierats via sexannonser i både Uppsala, Västerås och Gävle. Kvinnorna har varit i åldrarna 19 – 25 år och ett par av dem har inte pratat engelska.

Förvaltningens bedömning

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål är att betrakta som en del av mäns våld mot kvinnor. I kommunens övergripande program mot våld i nära relationer är målgruppen: personer utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål, identifierade som en särskilt utsatt målgrupp.

Föreningen Hjälp till Behövande bedriver med sin Stödverksamhet i Uppsala ett förebyggande, uppsökande och uppföljande arbete främst mot målgruppen socialt utsatta EU-medborgare i gatumiljö. De möter ofta kvinnor som befinner sig i den gränsöverskridande sexhandeln, från östeuropeiska länder, som förs till Sverige för att säljas i sexhandeln.

I samverkan med socialtjänstens uppsökande verksamhet och polismyndigheten arbetar de för att hjälpa främst kvinnor och barn till ett liv fritt från våld, tvång och olika former av exploatering. För det arbetet har föreningen uppmärksamats såväl nationellt som internationellt.

Förvaltningen har tagit del av föreningen Hjälp till Behövandes delårsredovisning och bedömer att den på ett tjänligt sätt redogör för den verksamhet som bedrivits under första halvåret av 2025.

Utifrån den beskrivna verksamheten samt den uppföljning som gjorts av föregående års verksamhet är det förvaltningens bedömning att föreningen Hjälp till Behövandes Stödverksamhet i Uppsala lever upp till både nämndens krav och bedömningskriterier som tagits fram för verksamhetsbidrag. Förvaltningen föreslår att verksamheten beviljas verksamhetsbidrag för 2026 om 543 763 kr.

Barnkonsekvensanalys

Det här beslutet påverkar både barn och ungdomar. Bedömningen är att beslutet är bra. Socialnämnden ansvarar för flera verksamheter som på olika sätt möter personer, barn, unga och vuxna, som bor här och/eller vistas här tillfälligt. Arbetet bedrivs både inom förvaltningens myndighetsutövning respektive inom förvaltningens råd- och stödverksamhet samt i samverkan med civilsamhället och berörda myndigheter.

Vi vet att barn på olika sätt och i olika utsträckning utsätts för våld, prostitution, människohandel, sexuella övergrepp, våld och kränkningar både på nätet och i andra sammanhang där de vistas. Vi har också kännedom om att barn lever i familjer där den här typen av övergrepp förekommer och riktas mot ett syskon, en förälder eller annan nära anhörig.

En utvecklad samverkan med berörda myndigheter och aktörer inom civila samhället har identifierats som en framgångsfaktor i det förebyggande arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Detta gäller i högsta grad ett riktat arbete mot barn och ungdomar som riskerar att exploateras på olika sätt. Det här beslutet är ett sätt att säkerställa att socialnämnden i samarbete med andra aktörer möter upp individers olika behov av råd, stöd och skydd.

Ekonomiska konsekvenser

Föreningen Hjälp till Behövandes Stödverksamhet i Uppsala beviljades föregående år 530 500 kr och i år föreslås föreningen beviljas 543 763 kr.

Ökningen av bidraget är en uppräknings av föregående års bidrag med 2,5 %.

Under 2025 beviljar nämnden cirka 18,9 mnkr till civila samhället genom olika bidrag. Socialnämndens preliminära budget för 2026 beräknas bli cirka 18,2 mnkr men är beroende av kommande beslut i socialnämnden rörande nämndens budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 15 september 2025.
- Bilaga 1, Ansökan om socialnämndens bidrag till föreningar 2026.
- Bilaga 2, Ansökan om socialnämndens bidrag till föreningar 2026.

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör